

Antti Viljanen:
AKTAION & DIANA

Baletti yhdessä näytöksessä
Ovidiuksen *Muodonmuutoksien* mukaan
(III kirja 138 - 251)

AKTAION & DIANA

Synopsis

On aurinkoinen keskipäivä. Nuori boiotialainen metsästäjä Aktaion, kuningas Cadmoksen jälkeläinen, kulkee metsässä ja saapuu Gargafian pyhään lehtoon, joka on metsästyksen ja siveyden jumalattaren Dianan asuinpaikka. Mäntyjen ja sypressien kätkössä on luola. Luonto on muovannut sen holvikaaret ja syvällä luolan perällä on lähde, jonka rantatöyräillä Dianan sanotaan kylpevän jahdin väsymyksestä ja pesevän jäseniään sen kristallinkirkaassa vedessä.

Aktaion saapuu nyt luolan suulle, kurkistaa sisään, ja näkee jumalattaren juuri kylpemässä nymfiensä kanssa lähteessä. Diana ojentaa keihäänsä ja jousensa aseenkantajalleen, toinen nymfi riisuu hänen viittansa sillä välin kun kolmas aukaisee sandaalit hänen jaloistaan. Nymfi Crocale sitoo Dianan hiukset toisten valuttaessa kylpyvettä suurista astioista.

Kylpijät näkevät nyt Aktaionin ja yrittävät kerääntyä suojaksi verhoamattoman Dianan ympärille, sillä kukaan kuolevainen ei saa nähdä siveyden jumalatarta alastomana. Dianalla ei ole jouta käsillä, mutta vihoissaan hän roiskauttaa vettä Aktaionin kasvoille tiuskaisten: "no nyt voit kertoa kaikille nähneesi minut, jos vain pystyt!" Aktaion pakenee kauhistuneena paikalta ennennäkemätöntä vauhtia. Hän pysähtyy viimein hengähtämään ja näkee peilikuvansa metsälammen pinnasta: päättä koristaa hirven sarvet, kaula kurottelee pitkänä ja korvat ovat muuttuneet suippokärkisiksi. Käsien ja jalkojen paikalla on nyt hirven sorkat ja vartaloa peittää karvapeite. Kun Aktaion huudahtaa hämmästyksestä, ulos tuleekin vain urahdus. Hän on muuttunut hirveksi, ainoastaan hänen mielensä on entisenlainen. Kyyneleet valuvat pitkin turpaa hänen miettiessään palatako kotipalatsiin vai jäädäkö metsiin piileskelemään.

Aktaion kuulee kauempaa omien metsästyskoiriensa haukunnan kun ne ovat nyt saaneet vainun hirvisaaliista ja lähtevät raivokkaasti haukkuen takaa-ajoon. Aktaionilla ei ole enää aikaa jäädä miettimään pelkoa ja häpeää, vaan hän ampuisee pakosalle kuullessaan hurjan koirajoukkion olevan jo kintereillään. Hurjistuneet saalistajat, "Mustajalka-Pamfagos", "Gaselli-Dorkens", "Peuransurma-Nebrofonos", villi "Syöksytuuli-Theron" ja "Peto-Lailaps" etunenässä jahtaavat entistä isäntäänsä raivoisasti poikki jyrkänteiden ja rotkojen. Aktaion pakenee nyt omia koiriaan, pakenee saaliina omilla metsästysmaillaan. "Olen Aktaion", hän yrittää huutaa, "ettekö tunne omaa isäntäänne!" Mutta tienoo kaikuukin vain hirven mylvinnästä. Koirat tavoittavat eläimen ja upottavat hampaansa sen kylkiin niin, että lopulta jäljellä ei ole enää yhtään raatelematonta kohtaa. Aktaionin metsästäjätoverit saapuvat paikalle ja yrittävät tavoitella huudoin poissaolevaa toveriaan paikalle katsomaan suurta näytöstä. Sarvipää-Aktaion todella toivoisikin olevansa nyt poissa ja sivustakatsojana eikä tuntevansa omien koirien leukoja ruumiissaan. Koirat repivät entisen isäntänsä kappaleiksi, ja sanotaan, että Dianan viha ei sammunut ennen kuin Aktaion oli tunnistamattomaksi raadeltu.

AKTAION & DIANA

Antti Viljanen

Alkusoitto
♩ = 120

Piano

ff *p* *f*

5

9

12

f *mp* *mf*

rit.

Aktaion saapuu Gargafian lehtoon,
missä on luola ja sen perällä lähte.

♩ = 60

16

22

Musical score for measures 22-26. The piece is in a minor key, indicated by a single flat (B-flat) in the key signature. The time signature is 2/4. The score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music features a complex texture with many chords and moving lines. Measure 22 starts with a treble staff chord of G4, Bb4, D5 and a bass staff chord of G2, Bb2, D3. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

27

Musical score for measures 27-32. The key signature remains one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The music continues with dense chordal textures and melodic fragments. Measure 27 begins with a treble staff chord of G4, Bb4, D5 and a bass staff chord of G2, Bb2, D3. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

33

Musical score for measures 33-37. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The music features a mix of chords and moving lines. Measure 33 starts with a treble staff chord of G4, Bb4, D5 and a bass staff chord of G2, Bb2, D3. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

38

Musical score for measures 38-43. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The music features a mix of chords and moving lines. Measure 38 starts with a treble staff chord of G4, Bb4, D5 and a bass staff chord of G2, Bb2, D3. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

44

Musical score for measures 44-48. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The music features a mix of chords and moving lines. Measure 44 starts with a treble staff chord of G4, Bb4, D5 and a bass staff chord of G2, Bb2, D3. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Aktaion näkee Dianan kylpemässä lähteellä nymfien avustamana.
Diana näkee Aktaionin; Kukaan ei saa nähdä siveyden jumalatarta alastomana;
Diana roiskauttaa vettä Aktaionin kasvoille ja muuttaa tämän hirveksi.

50

♩ = 40

ff

This system contains measures 50 through 56. It features a treble and bass clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 2/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 40. The music is characterized by a strong, forceful dynamic of fortissimo (ff). The right hand plays a melodic line with some grace notes, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

57

♩ = 60

mp

This system contains measures 57 through 63. The tempo is marked as quarter note = 60. The dynamic is mezzo-piano (mp). The music continues with a similar melodic and harmonic structure, featuring grace notes and a steady accompaniment in the bass.

64

This system contains measures 64 through 71. The tempo remains quarter note = 60. The music continues with the same melodic and harmonic patterns, maintaining the mezzo-piano dynamic.

72

This system contains measures 72 through 80. The tempo remains quarter note = 60. The music continues with the same melodic and harmonic patterns, maintaining the mezzo-piano dynamic.

81

This system contains measures 81 through 87. The tempo remains quarter note = 60. The music continues with the same melodic and harmonic patterns, maintaining the mezzo-piano dynamic.

88

92

96

101

Paettuaan lähteeltä Aktaion näkee peilikuvastaan muuttuneensa hirveksi.

$\text{♩} = 120$

108

112

p *mp*

115

ff *mp*

Aktaion kuulee metsästyskoiransa.

119

♩ = 90

ff *pp* *mf*

124

127

130

133

Metsästyskoirat ajavat Aktaionia takaa.

136

Agitato ♩ = 120

ff

139

mf

142

145 *mp*

Musical score for measures 145-147. Treble clef has a melodic line with slurs and accents. Bass clef has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp* and *f*.

148 *f*

Musical score for measures 148-150. Treble clef has a melodic line with slurs. Bass clef has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f*.

151 *mp* *f* *p* *f*

Musical score for measures 151-153. Treble clef has a melodic line with slurs and accents. Bass clef has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp*, *f*, *p*, and *f*.

154

Musical score for measures 154-155. Treble clef has a melodic line with slurs and accents. Bass clef has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f*.

156

Musical score for measures 156-158. Treble clef has a melodic line with slurs and accents. Bass clef has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f*.

159

162

165

Saatuuan Aktaionin kiinni koirat repivät hänet kappaleiksi.

168

172

176

mf f mf f

Musical score for measures 176-183. The piece is in 6/4 time. Measures 176-183 feature a series of chords and melodic lines in both hands. Dynamics range from mezzo-forte (mf) to forte (f).

179

ff

Musical score for measures 179-183. The piece is in 6/4 time. Measures 179-183 feature a series of chords and melodic lines in both hands. Dynamics range from mezzo-forte (mf) to fortissimo (ff).

184

Aktaionin kuolema
♩ = 60

f mf mp p

Musical score for measures 184-188. The piece is in 6/4 time. Measures 184-188 feature a series of chords and melodic lines in both hands. Dynamics range from forte (f) to piano (p). The tempo is marked as ♩ = 60.

189

Musical score for measures 189-191. The piece is in 4/4 time. Measures 189-191 feature a series of chords and melodic lines in both hands.

192

Apoteoosi

mf p

Musical score for measures 192-195. The piece is in 6/4 time. Measures 192-195 feature a series of chords and melodic lines in both hands. Dynamics range from mezzo-forte (mf) to piano (p).

197

Musical score for measures 197-202. The piece is in a key with three flats (B-flat major or D-flat minor) and a common time signature. The score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several slurs and accents (>) over the notes. A dynamic marking of *f* (forte) is present at the end of the system.

203

Musical score for measures 203-207. The piece continues in the same key and time signature. The score consists of two staves. A dynamic marking of *p* (piano) is present at the beginning of the system. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several slurs and accents (>) over the notes.

208

Musical score for measures 208-211. The piece continues in the same key and time signature. The score consists of two staves. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several slurs and accents (>) over the notes.

212

Musical score for measures 212-216. The piece continues in the same key and time signature. The score consists of two staves. A dynamic marking of *f* (forte) is present at the beginning of the system, and a dynamic marking of *ff* (fortissimo) is present in the middle of the system. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several slurs and accents (>) over the notes.